

 Elvira Fremont

Continúa repartintse el monólech
d'en Juli Vallmitjana

48 pàgines 15 cèntims

EN TARREGADA

Breviari

Al teatre de Novetats el passat dijous gras, dijous qu'en la vida hispànica es un ver document humaníssim, entre la esgangallera grosseria de les màscares, sota una inpertinenta, però joconda pluja de *confetti*, mentre esperaven el primer valz parlavem l'Emili Carrere, l'amant de la Bohemia, y jo, l'amant de les *mondaines*. Hi havien grans pauses en la nostra conversa.

L'Emili Carrere ha passat uns breus dies a Barcelona y es difícil que de nostra ciutat ne digui lo que'n digué don Miquel de Cervantes.

No pot comprendre com aquí, literàriament, estiguem tant ineducats; no pot comprendre en nosaltres aquest sentiment tant burgès, tant pràctic, que'ns clou les portes del daurat castell de la Summa Poesia... Diu que sort tenim de les nostres dones, dones d'una gracia, d'una agilitat incomparables, divines dones de poetes, que uneixen a la ingenua y serena domesticitat, un subtilíssim esperit de joya. Una pluja de *confetti* ha estroncat nostra conversa y'ns ha covert de minúscols gotes grogues, blaves, sangnants. En una llotgeta ens somriu en les germanes d'Orelly, tant franceses com jo, y ja amb elles, nostres devots llavis en ses mans, el llatzerat poeta de «El Dolor de llegar», recordant a la Ben

Plantada, ha tingut una ironia savia y patriarcal: *

Té rahó, molta rahó l'Eugeni d'Ors en llohar el femení esperit de la Rassa...

—
A la casa Esteva hi han exposades unes magnífiques fotografies de la divina dansatriu Tórtola Valencia. Els barcelonins, que blasraven d'ella y deixaven el teatre quan comensava ses incomparables dances, han adquirit totes les dites fotografies, acàs per reivindicar-se del llur incalificable procedir quan han sabut que Xenius y l'Alexandre Plana la elogiaven, car en aquesta beneyta terra no hi há ningú que tingui opinió pròpia. Les fotografies son fetes d'en Mas, el més artista dels nostres fotògrafs: jo, gran amador de la dansatriu incomparable, beneheixo a n'en Mas car ha ajudat a perpetuar la memoria d'Ella.

—
Dies passats el pintor Joaquim Torres García se queixava de l'actitut del públich y de la premsa devant sa exposició a can Dalmau. Els que l'han llohat ho han fet per *snobisme*, per *chich*, per agafar nomenada d'exquísits; els que l'han desprestigiats ho han fet amb un desconeixement absolut de lo qu'es art. Ningú, en el just medi, ha sapigut veure en ses obres, rera l'aparent menys-

prèu a la forma, un poeta de la pintura, una exquisida sensació de serenitat y de harmonia.

Y en Torres-García somreya de la meteix faísó qu'un jorn somriguè Verlaïne quan publicà sa «Cordure».

LLUIS CAPDEVILA

Apunt d'hivern

Eren les vuyt d'un vespre, d'un vespre crú d'hivern. El tipich carrer del Sol, carrer d'un dels barris baixos de ma ciutat, costarut, rònech y extremadament atapahit per les casutjes, que sembla que les unes pugin a coll-i-bè de les altres, en aquella hora vespral ¡quina tristesa feya! En sí mateix ja es trist, solzament per la gent que'l habita. Alguns cínics fins l'anomenen pel carrer de la pobriçalla, perquè, salvant alguna excepció, tot lo demés son captayres. Y en aquella hora tan crúa, era completament pahorós. Mancat de llum; el vent passant brunzent y bramulant com fera emmaizinada, fent grinyolar les velles portes dels portals y finestres; els gats miolant com mals-esperits entre la batussa qu'en mitj de les tenebres s'escometia; algun gos grinyolant adolorit, trayent el morro per alguna gatonera o esberla de porta, feya pensar que demanava la llibertat que llur fam l'hi exigia. Si no hagués sigut la casa del cantó de la plasseta—la qual es el punt fonamental de les presentes ratlles—ben bé se hauria pogut dir que aquell carrer tenia tot l'aspecte d'una ciutat agonitzant.

M'estava jo en un dels tres cantons que forman la dita plasseta, enfront de la casa malehida, esperant un amich meu, qui, per una dilligència, s'havia arribat en una casa de per allí. Era el lloc aquet,

com ja he dit, una plasseta, una plasseta triangular, esquifida, pero més que tot, originalíssima, salvada de l'absoluta penombra per la llum malalta qu'espargia la esmortuhida flamaradeta punxaguda o verdosa, que lentament llengoteixava dintre 'l fanal de vidres entelats, el qual, uns tres metres sobre'l meu cap, se trobava amorrat en la vella cantonada. La llum aquesta poch s'escampava: eta tan feble, que ni forsa tenia pera retallar la meua silueta en la vella paret quan me redressava pera pendre nova posició esperant al amic, que'm creya l'havían fet quedar a sopar. Esperant, esperant, quasi sempre vaig ficar l'esguart en la dita casa que tenia al devant, l'única que's veyia oberta. Per això sol, ben gravada'm quedá al pensament la casa ab tots sos detalls, y més motiu de quedarmhi al vèurehi desenrotllar la miserable escena que m'ocupa.

Era aquesta casa una migrada tabernota ahont s'hi aplegaven al caure'l jorn tots els infelissos captayres de la ciutat, y allí s'hi escuraven les butxaques de totes les almoynes recullides del pidoleig de tot el día per la malehida borratxera, eterna companya de la miseria. Assentats tots al entorn de l'entrada en banchs y trones, y s'ense altra claror que la que produhia'l llum d'oli penjat en un clau de la baixa viga, sopaven ab imposant silenci aquell estol de catorze o quinze per sones entre homes y dones, incansables vianants de la terra.

M'estava, donchs, jo arrambat en el cantó contemplant el quadro referit quan, entre'l silenci que regnava en el carrer, que, no obstant, era torbat ab bastanta freqüència pels bramuls del vent huracanat, varen arribar, pausades y sonores, les vuyt hores, que les vaig contar dugues vegades. Una estona més; l'amich no baixava y a les vuyt tenia

d'ésser a casa sens manca. «*Bueno*, esperarè una estona més», vaig rondinar entre mi mateix, y durant aquella nova estona, per temps comensada, a l'etzar vaig girar l'esguart vers el fosch arreró com gola de llop, y Reïra! vaig barbotejar arrán de llavi. Veig destacar d'entre la espessa negror un bulto, del tamany d'un home—perque, en efecte, ho era;—de primer cop diverses foren las idees diabòliques que creuharen per mon cervell en flor: tant me semblá'l drach de la llegenda que tants cops ens havia contat el vell mestre, com un monstre, com una fantasma; a l'hivern, en aquella hora y en aquell lloc, era lo més positiu: la fantasma.

Mes, a mida que s'anà atansant, la llum malalta del fanal me feu comprendre perfectament de lo que's tractava. Era un pobre home captayre, vell, mancat d'una mà i cech, el qual vivia en una d'aquelles casetes. Estava l'home ubriagadíssim, car era dissapte. Portava penjat del bras esguerrat un senalló, passat per les anses, en el qual hi portava una ampolla que vindria a ser de litre, y en la mà hi estrenyia un bastó, un groixut gayato, ab el qual, pausadament, hi anava palpant el camí; el pobre home, mogut pel vapor del vi, anava avansant tot fent tamborelles, sens tenir prou carrer, anant gayrebé de l'una banda a l'altra; pero ab tot, fos degut a la vella dèria, o mogut per l'instint, desde que apuntà ja donà á conèixer envers ahont portava la ruta. Anà a parar a l'imà d'orfes de tot bon precepte.

Va anà caminant, tot tambalejant, fins arribar a la taberna. Un cop fou al llindar d'aquesta, se deturà un moment, romangué immòvil, y després ab son bastó, donà dos cops lleus en l'esberlada porta, al ressò dels quals al punt fou engolít per un bràmul recargolat de la desenfre-

nada ventada. Al vèurel els tabernaris, de ses boques, al punt n'esclafi una fastigosa rialla d'ironia. El minyó de la casa, brivall d'uns tretze anys, sapat, rabassut y de color de paella, sortí a l'encontre del home ab semblants paraules:

—Què volèu, Quim?—Y l'home, tartamudejant per la febre, lo màxim pronuncià tres paraules, mes pel brivall ja foren suficientes. Aquet tragué l'ampolla del ronyós senalló, s'endinsà pel celler que's descobria a mà dreta a primer terme, y al cap de breu estona ne tornava a eixir ab l'ampolla a la mà, dirigint-se a sa mare, que s'estava a l'empit de la finestra que comunica amb l'entrada, sostenint ab llurs braços un marrech de bolquers que vindria a tindre uns tres mesos, al ensemps que conversant ab la baixa concurrencia fent gala de la flaca del desgraciàt.

—No hi cap tot; es curta aquesta ampolla,—feu lo brivall mostrant l'ampolla. Y sa mare contèstà ab fresca riallada: —Que se'l begui!

—¡Sí, sí, que se'l begui!—al punt afegiren els clínics interlocutors com havent xocat la pensada de la mestressa.

Y'l brivall, més content que unes Pasqües, tot fent cabrioles, se tornà entafurar en el fosch celler, y al moment, cosa de mitj minut, tornà apareixer portant en l'una mà un got vessant de vi, el que mancava pera completar el litre, y en l'altra mà l'ampolla, y ab la rialleta de mal educat en els llavis, se dirigí a l'home, el qual, pobre home, semblava que no tingués ferm el sol que trepitjava.

—Teniu, bebevus aquet got de vi, que no hi cab tot a l'ampolla; es curta.

Y l'home, ab la mà tremolosa, tot fent tintines, agafà'l vas y, atansantse a sos denerits llavis, en un santiamén apurà'l contingut del got. L'estrafet de la casa posà l'ampolla en el senalló, cobrà'l vi,

comptant els diners dugues vegades y després esquivà l'home ab un bona nit de mofa.

Passà'l llindar, empenqué la ruta envers el fosch carreró, al temps que dintre la taberna comensava a regnarhi la més gran festeta motivada inconscientment pel desgraciat home.

Ja era—parlant literariament—al llindar de la gola de llop quan, en un tancar y obrir d'ulls, la febre l'hi augmentà de una manera desenfrenada, fent unes tintines que anava de l'una banda de carrer a l'altra, talment com la pilota entre les mans de la brivalla. Comprenent jo que allò s'arriscava a acabar malament, vaig còrrehi pera sostenir-lo, però, desgraciadament, fou en vò. Al punt que vaig baixar de l'acera, d'una sotregada s'en anà tot llarch y de boca terrosa. Un estrident clam de—(Sant Antoni!—eixí de mos llavis, mentres d'aquelles boques de la taberna n'eixien sorolloses riallades.

Vaig aixecarlo, y devant l'imbecilitat d'aquella gent, vaig sentir impuls d'insultarlos, y ja tenia la boca oberta pera realisarho quan una forsa misteriosa, inefable, me feu clourer els llavis, y una vesllum radiant se concebíen mon cervell, fentme veure que ni tant sols de lo que me proposava eran dignes; que me'n acompanyés...

Y mentres el vent, bramulant furiós, feya jugar per entre nostres peus un estol de pàmpols sechs, abdós s'endinzavem, el cech y jo, per entre l'espessa penombra del miseriós carreró.

J. M. VIDAL Y PALLEJÁ.

CORREU DE PARIS

25 Febrer de 1912.

Com deyam en el passat corrèu, el drama de Darío Nicodemi *L'aigrette*, ha estat un bon èxit en el teatre Rejane. Es una obra vibrant, atrevida, que posa en evidència les miseries del gran mon, y en la que hi veyèm a una comtesa de la més vella aristocràcia, viurer y sostenir el seu *train* y el seu luxe, mercès als diners de la amistansada del seu fill, la qual es casada ab un gran bolsista parisench. El drama, construït y dialogat a la manera crúa e incisiva d'en Bernstein, s'endú al públich per la seva intensitat emotiva. La interpretació es esplèndida. La Rejane, la Tessandier, la Dáynes-Grassot, y en Garry y en Gauthier hi estàn, senzillament admirables. La presentació escènica, suntuosa a tot serho.

Al l'Athénée, s'ha estrenat una comedia en tres actes de Francis de Croisset: *Le cœur dispose*. Es una obra franca, sincera, impregnada d'una bonhomia que seduehix y encisa al espectador. La Yvonne de Bray y en Brulé hi estàn deliciosos.

Al Vaudeville s'ha estrenat una adaptació escènica, feta per en Fernand Nozière de la famosa novela d'en Guy de Maupassant: *Bel-ami*. Ha anat bé, y rès més. Sort que la companyia del Vaudeville, en la que, pera questa obra, hi ifiguran la Dorziat, la Sergine y la Clarens, y en Duquesne y en Lerand, se pot ben dir que *broda* la obra.

Al Odeón han estrenat una obra en 4 actes de Mr. Dénys Amiel, titulada: *Prés de lui*. La veritat es que s tracta d'una *pièce* (que dihuem per aquí), que no 'ns ha fet gens la *idem*, y valga 'l xisto. Sort que en ella se'ns hi hà revelat una actriu de primer ordre, la senyora Madeleine

Gautier. Va estar molt rebé.

Al teatre *des Chefs d'œuvre*, instalat en el Marigny, s'ha estrenat un drama modern de la escriptora danesa senyora Karen Bramson: *Puissance de Roi*, que ho es tot, menys una obra mestre.

LOGE.

Llibres

Farèu crítica de totes aquelles obres de les que son autor o editor ens en remeti dos exemplars.

Poemes del Port: J. M. López Picó.

Aquets poemes signen en l'obra del poeta López Picó una, diríem, ja definitiva fita. Encar que potser trovariem qualques versos difosos, obscurs, y es que son autor ha comès l'inconseqüència, jo crech, d'escriure 'ls sens obehira una altíssima lley d'inspiració, y es sabut ja que la poesia no es pas un vulgar y fret joch de paraules, sino un naturalíssim y espontani esclat anímic. Potser, si tant exigits fossim, trovariem un gran amanerament en qualques reduccions de versos com

Del nom dels vaixells:

Quan l'eu llegis gardeulo. En hores de combat
com Pal-las tota armada serà 'l vostre costat,

que quedan esquilmats, núus, y donen l'impresió d'ésser escrits amb el sol y trist desitj d'omplir unes quantes planes.

Aquet es el capítol de càrrechs forsosament ha de venir el de lloances.

En J. M. López Picó ho sacrifica tot a la forma, a la musicalitat del vers, es un *preciosista*, y cal dir qu' en eixes qualitats triomfa plenament, fermament. El ritme de sos versos logra imposarse, com s'imposa una llunyana y persistent melodia. La profunda polidesa dels seus ale-

xandrins es el-legantíssima y quelcom insólita a Barcelóna hont tots som, o pretenem ser poetes.

L'*ánima* en els *Poemes del Port* no s'hi trova en totes les poesiesq ue componen el volúm, pero sí s'hi trova un gran atitllament, una gran aristocràcia en totes elles. Ademés, té el vers del autor de *Intermezzo gclaut*, com ja he dit, una sonora musicalitat, musicalitat que ja 's traslluhia enson *Forment-Froment*, obra molt inferior a aquets *Poemes del Port* gayrebé perfectes. Tan perfectes que al llegirlos no retraten pas, ni molt menys, el nostre port llord y vulgar: diuhen més bé d'un port de llegenda, de boyres y ventades, de dies grisos y romàntichs, cantat per la màgica ploma del cavaller Teophile Gauthier... Això en quant als *Poemes del Port*.

Allà ont devenen més musicals els versos, més el-legants, més subtils es en la segona part *Epigrames y Sonets*. Tenen tots una finíssima, una sangnanta ironia, una rara exquisidesa. Y sinò ohiiu estes paraules a una dansatriu:

Ja que la terra gairebé, encisera,
sols sab de tu com d'un alé subtil,
quan siguis morta, sobre el cos gentil,
trovis la terra dolsament lleugera.

Y estes a l'ornament femení:

Jo no sé pas si es qu' en el pit reposa,
o si es del pit que us ha néixcut la rosa

y eixes encar a una nit d'hivern en el passeig:

Nit d'hivern, nit de faula, d'estrelles y fret viu
Anèm callats; avuy, les paraules son vanes.
Mes, perque el gust no 's perdi de les coses humanes,
una dama atravessa el passeig, y somriu.

En J. M. López Picó, com veyèu, té un senyorial coneixement de lo qu' es Poesia.

ATXA

Parla la dama

Jo tinch un llibre blanch que té d'argent les tanques,
a dins entre els grochs fulls hi tinch dues flors blanques
que son un suau recort d'un gran amor llunyà...
home de gest altiu, home d' esguart tirà.

A mi m'aparegué sedent de mes besades
jo sento rohentor en mes carns perfumades
després de tant de temps; això m'es un sofrir
que'm mata poch a poch. Oh quín crudel morir!

Me parla el llibre blanch de coses desitjades,
de planys del temps d'amor, d'ofenses oblidades.

Jo l'obro cada jornt, jo l'obro al dematí,
aprop del brollador, oculta en el jardí.

En son trist gotejar el brollador me canta
psalms de pura pietat perque no sigui tanta
la meva pena gran. La meva donzellesa
no es pas marcida encar... Compleixis la promesa
qu' un jorn rojós de sol me feu aquell donzell
quan me và acomietar fent voleyà el capell
lo qu'a mi'm prometé que may m' oblidaria,
malgrat passés molt temps, un jorn ell tornaria.

JOAN DUCH AGULLÓ.

Siluetta barcelonina

Sou com una figura fugida d' un antich
retaule gòtich car n' havèu la serïesa.
Vos teniu la blancura de Crist quan la cruesa
mostrava de la falla de Llatzer y el Mal Rich.

Teniu la temperansa d' una estatua de marbre
sens les sensuals ardencies de les enamorades.
Vostres ulls no destellen. Sols mirades velades
qui'm reconforten com d'hivern el sol a un arbre.

Danséu bíblicament com un vell Patriarca.
Sou imperial com un castell de Dinamarca.
Brillant qui sols fulgura en'l estoig del Licèu.

Teniu 'l altivès d' una duquesa castellana
qui no ha conegut aubes ni crepuscles de grana.
Mercés, Rostre de gebre. Heu fós mon cor, qui es neu.

FELIP PUIG RIGAU

Aficionats notables

Ramón Martori

El millor elogi que podem fer d'aquest distingit aficionat es dir que forma part de la companyia del «Sindicat d'Autors dramàtics catalans».

Comensà a treballar al Centre Nacionalista Republicà del Clot, ahont després d'haverse *fet notar* en algunes obres, representà el monòlech del eximi Guimerà *Mestre Olaguer*, y ja allavors, amb tot y qualque defectes de dicció y de *pose*, molt naturals en un comensant, vegerem en ell al que neix amb vocació per l'Art Dramàtic, al que no hi han obstacles que puguin deturarlo. Y efectivament, tornarem a fruir del seu treball, molt més refinat ja en l'«Ateneu del II Districte» la temporada del 1910-11 ahont encarnà y obtingué en ell grans èxits, el «Patuya» de *Sirena* el «Senyor

Rimbau» de *Gent d'ara*, el «Morreys» de *La mà de micò*, y el «Jan Taleya» de *La Reyna jove*, obtenint tant èxit amb aquesta última que arribà dirse d'ell que fou el millor intèrpret del difícil personatge guimerancià.

Ara, com ja hem dit, forma part de la companyia del «Teatre de Catalunya» y no pas com a meritori, no, sinó com a actor, cosa qu'ha provat ja en la interpretació de *Torre Torretes*.

Nosaltres, fervorosament, l'encoratjèm a seguir el camí emprès.

TEATRE DE CATALUNYA

Flors de cingle, per Ignaci Iglesias.

El prop-passat dissapte comensà llurs tasques la companyia del Sindicat d'Autors, y ja que l'estrena a la Garriga del poema dramàtic *Flors de cingle* donà lloch a l'actual solidaritat d'autors, just es que comensessin amb la susdita magnífica obra de l'Iglesias.

Semblava que l'obra en el reduït march d'un escenari havia de perdre aquella frescor, aquell encant dolcíssim que la natura li donava, però sortosament no fou aixís: l'obra va veures més concisa, més acadèmica, més freda potser, però més teatral.

En el primer acte, el vers, d'un profund y romàntic lirisme, pren una sonoritat, una vibració ferma, forta. La tragedia s'inicia corprenedora y esglayanta: l'estel·la s'ha enamorat del sol sapient cert que may abdós podran aymarse; la nit caurà sobre els malhaurats pietosament, com en l'ambra cau un vel sobre un rostre de llàgrimes. Quan en l'horitzó hi hagi encar sanch del sol, el faune senecte, s'encendrà l'estel·la en el cel color d'ombre com les esniaragdes que profetisa D'Annuncio. Quan Segimón se vegi tan sol, tan espantablement sol en la paúra de la nit, quan senti encar vibrar extranyament en l'encisador silenci el càntich de Pietat, sanglotarà, y sos sanglots, en la nit crudel, seràn ul·lulants y ferotjes, suaus y dolcíssims...

Y llensarà a l'abim tota sa vida misèrrima y tenebrosa...

Y s clou la cortina rera la crudelíssima tragedia.

L'obra es escrita en vers: amb aquell vers de l'Iglesias eixit de lo més pregón del cor. Benèhim y remercièm a l'Ignaci Iglesias qu'ha contribuït amb ses *Flors de cingle* magníficament a bastir la torre d'ivori del Teatre Poemàtic hont un jorn cantarèm els poemés nostres inefables joyes, nostres inefables dolors.

La misse en escena cuydadíssimo, lo mateix que la interpretació.

Torre Torretes, per Joseph Burgas.

Una comedieta més a l'innomorable llista de l'art insubstancial y casolà, un *fi de festa* com tots els del genre, amb els tipus de sempre. Rès de nou, tot gris gris, però el públich bon jan hi riu a grans riallades.

AGRUPACIONS Y SOCIETATS

-CENTRE PLÀ DE BAGES.-Baix la direcció del senyor Vilar (E.) s'hi representà diumenge a la vetlla *Bn Pólvora*.

En l'execució hi donaren veritable relleu la senyoreta Morera que feu una «Taneta» amb consciència, sense exegeracions ni efectismes ridícols: demostra ésser una actriu de veres amb dots artístichs que's revelan acte seguit. El senyor Vilar amb el «Marcó» molt en caràcter; en les escenes d'apassionament corprengué al públich forsa escullit: en lo que pertany a la direcció, no sortí del tot arrodonida: mes la bona interpretació que donà a son paper, mereix elogis. El senyor Davi sabia bé el paper de «Doni», mes se movia massa en escena, no reconcentrantse en certs moments dramàtics: es jove discret y sabem que atindrà aquesta petita observació filla del bon zel: mèrit es ésser estudiós: valor artístich es posessionarse d'un paper. El senyor Reig declamà amb molta naturalitat y s'encaixà perfectament en tant odiós paper: digué amb ira els fragments dramàtics sense decaure. En Miquel y Monné son dos gats vells y en saben un niu: el públich els rebé amb simpatia, car calcaren sos papers de «Gori» y «Tomàs». Sobran elogis pera aquells

que se'ls tenen guanyats. Molt aixirit en Cuadrado, y discrets en Prat, Mas y Llop. La presentació regular.

En preparació *Les Arrels*: obra escullida per benefici del senyor Vilar, prenentli part son germà Lluís.

-ATENEU OBRER DEL DISTRICTE III. -L'obra escullida darrerament fou *La Verge Boja*, obra editada per *De Tots Colors*, y que baix la direcció del senyor Perbellini s'hi representà amb bastant acert per les senyores Romagosa, Ugues, Sasach y Llor. Els senyors Perbellini (germans) Reig, Boguñá, Lluch y Martí arrodoniren els conjunts. La presentació regular.

-JOVENTUT AUTONOMISTA. -Les obres den Guimerà *La Sala d'espera* y *La Baldirona*, anaren regularment interpretades, car en les escenes de gran conjunt s'hi veja inseguritat: la segona anà amb mes cura que la primera. Mereixen elogis les germanes Virgili, Jordà, Blanco y Fossas, y els senyors Forga, Viñas Clapera, Vera, Llasat, Albiñana y Feijóo.

Per benefici del senyor Forga, hi està anunciada l'obra *Els Hipòcrites*.

-Joventut Jaumista. -Devant de regular concurrència, diumenge celebraren en aquesta entitat una funció teatral, posant en escena la comedia *Lo Mas perdut*, quina interpretació fou molt acceptable. Tant sols deixà quelcòm de desitjar les escenes de conjunt, que anaren molt fredes.

L'obra anava a càrrech dels joves aficionats Constans, Pedret, Genera, Balcells, Novellas, Vallés, Torrents, Sanjaume, Perramón, Montaner y Castillo. La Sta. Castillo estigué correcte en tota l'obra.

Per fi de festa, *Cel rogent*.

--C. N. R. del districte IV. --El dia 25 tingué lloch una funció teatral, composta de la aplaudida comedia *Don Gonzalo, o l'orgull del gech*, que tingué una esmerada interpretació per part dels que hi prengueren part, especialment els senyors Ceballos, Rodríguez y la senyora Riera. El senyor Ponsetí feu un «Bialó» amb naturalitat, per lo que fou molt aplaudit.

També escoltaren aplaudiments els senyors Jové y Lapuente en el papers de «Lluís» y «Tòful» respectivament. Completaren el conjunt els senyors Esplugas, Molas, Bertrán, Crusells, Cabrió y Rodés.

La presentació escènica molt bona, per lo que mereix justos elogis el senyor Alfred Bosch com a director artístich.

--Ateneu Obrer, II districte. --Diumenge a la vetlla, y devant d'una regular concurrència, representaren en aquesta entitat les obres *La felicitat en un recó* y *Un crim sensacional*.

Nunca es tarde cuando llega. Sembla que foren profetisades les paraules que digué, després de la seva defensa propia, el senyor Boquet, de que «d'avuy en endavant els periòdichs parlaran bé del seu quadro». Sembla qu'han fet un esforç supèrm y ho han lograt, puig *La felicitat en un recó* tingué una interpretació ajustada. El senyor Boquet se portà molt bé, emprò devèm fer constar que devia ésser perque no feya el galán jove, sino el primer barba, que, com ja li havèm dit altres voltes, li escau millor. El senyor Farraron no estava del tot en caràcter. El senyor Compta estava bé. El senyor Valls molt correcte. Molt bé y acertat el treball de la Sta. Duràn. Per haverse encarregat el dia avans del paper de «Bettina» la Sta. Milà 'n sorti airosa; la senyoreta Albert no va fer virolles; la Sta. Blanco feu una criadeta molt aixirida. Els dos nens que hi prengueren part se portaren bé.

La presentació escènica acceptable.

L'obra escullida no acabà de convèncer al públich, que, no obstant, aplaudí cada final d'acte.

Ara potser el quadro y'l públich d'aquest Ateneu quedaràn convènts de que parlem amb justícia, sense personalismes de cap mena. Dihem això per remors sentides per la sala d'espectacles, ja que'l nostre deure es dir lo que veyem y sentim, sense necessitat de recórrer a absurdes y coses inverosímils, ni defenses propies.

Pel mes vinent tenen escullida una colecció d'obres que, si estudian, seràn celebrades. Entre elles recordem *El savi de Vilatrilla*, *Magda* y funció d'homenatge a l'Apeles Mestres ab les obres *L'avi* y *La presentalla*.

Pel diumenge dia 3 les obres *Ave Maria de Hugonot Don Gonzalo, o l'orgull del gech*.

--Ateneu Obrer «Terra Baixa» (Can Tunis). --El diumenge prop-passat tingué lloch en aquest local la representació del drama d'En Angel Guimerà *Maria Rosa*, quina protagonista, a càrrech de la senyora Lozano, tingué una fidel interpretació, essent aplaudida ab justícia y veyentse obligada al finalisar l'obra a dirigir la paraula al públich; la senyora Farreras, en la «Tomas», estigué acertada. Els demés personatjes, confiats als senyors Donnay, Cuyás, Pallarés, Puigventós, Carreras y Selma, obtingueren una satisfactoria interpretació.

Els felicitem a tots cordialment.

SANT GERVASI.—Ateneo.—La companyia Capafons.—Sala; la tarda del passat diumenge posà 'n escena el drama sicilià en quatre actes, traduït per en Lluís Viola: *La Mort Civil*.

La execució, en general fou inmillorable, sobressortint de una manera gegantina el senyor Sala que interpretà el difícilíssim paper de «Conrad» a la perfecció. El públich que per desgracia no era molt nombrós, coronà el seu treball amb una estruendosa ovació, participantne també els demés interprets, que eran les senyores Nogaret, Guillemí y Font y els senyors Capafons, Mollá, Castells y Vilaplana.

Seguidament se posà en escena l'hermós episodi, històrich den Burgas: *Jordi Erín* que assolí una bona execució per part dels senyors Castells y Capafons.

S'anuncia *Maria Rosa*.

—La Nova Estrella.—El prop passat dissapte se celebrà una extraordinària funció benèfica, posantse en escena el drama d'en Morató *Les Arrels* baix la direcció d'en Francesch Guasch.

En el desempenyo s'hi distingiren ademés del esmentat senyor Guasch, les senyoretas Roca y Laserra, senyora Arnou y senyors Casas, Sala, Ferràn, Romera y Permanyer.

—Centre Autonomista Català.—*La Reina Jove* fou el drama que la senyora de Sala esculli per la seva funció d'honor el Diumenge passat.

Respecte a la presentació escènica ja tingué cura el Director d'escena senyor Sala en que no manqués el mes petit detall, rich vestuari, estrena de decoracions pintades per el senyor Camil Alvuso en quinas s'ha vist el gust artístich, etc., etc. En quan a l'interpretació no mereixé el calificatiu d'esmerada, com era d'esperar, car la senyora de Sala en la «Reina Alexia» volguent imitar a la genial «Xirgu» se trobava en l'exageració, el senyor Sala en el «Rolant» no hi estigué gaire encaixat, s'esforçava en volguer sortir aïrós, mes els seus esforços eran inútils mancaba sentiment, ànima y mes estudi, si li hem de ser franchs, el paper de «Rolant» no es pel seu caràcter.

El senyor Oliver en el «Joan Taleya» hi estigué totalment desencaixat. En cambi la senyora de Perramon interpretà llur paper a l'alsaria de gran actriu, al ensemps que el senyor Serra. En les escenes de conjunt s'hi veyia la manca de assaïjos. Per aixó l'auditori qu'era mes nombrós qu'altres vegadas aplaudi en tots els finals de cad'acte.

GRACIA.—Ateneo de U. F. N. R.—El passat diumenge tingué lloch el Benefici del estudiós aficionat, senyor Joseph Toll, amb las obras, *Maria Rosa* y *El Carro del Vi*.

En la execució, el Beneficiat ratllà a gran altura amb el paper de «Marsal» que s'adapta perfectament al seu caràcter. També la senyoreta Colóm feu una *Maria Rosa* acabadíssima: aquesta jove actriu fa grans progressos de dia en dia; es estudiosa y sab defensarse artísticament, lo que fa entreveurer en ella una gloriosa carrera si no cau en las imitacions. Els demés intérprets, senyors Gené (F. y J.) Tort, Pujol, Tomás y Cerezo, igual que la senyora Serradell, sacundàren amb bastant encert.

S'anuncia la estrena de *Coses del Mon*, drama en 3 actes de costums catalanes de don Antòn Prat y Argelaguer.

—Foment Recreatiu «La Salut».—Darre-rament s'ha repetit *Terra Baixa* amb una execució igual, a poca diferencia que l'altre vegada.

—La Margarita.—Amb el drama en tres actes d'en Pitarrà, *La Dida* ha tingut lloch,

en aquesta societat, la darrera funció de la temporada.

La execució resultà baix tots aspectes irremediables. Tant les senyores Cama (R. y M.) senyoreta Lloréns, com el senyor Gost, Calmell, Martí (R.), Cabanyes y Regàs, sapigueren treure bon part de llurs respectius papers. El nombrós públic que omplí de gom a gom la sala d'espectacle, aplaudí els mes importants passatges de l'obra, sortint altament satisfet.

Esperem que la inauguració de la temporada propera no farà esperar massa.

—Círcol de Propietaris.—Diu nenge dia 25 reanuda ses tasques en aquest hostatge la companyia dramàtica dels senyors Claramunt y Devenat, posant en escena la magnífica producció *Alaluyal* en quina execució s'hi distingí notablement el senyor Claramunt, ben secundat pels demés artistes de la Companyia.

La direcció bona; la presentació esplèndida.

—Societat «El Artesà».—El passat dissapte tingué lloch en aquest local la representació del drama en 3 actes, *La Creu de la Masia* y la comedia *L'Agència d'informes comercials*. En el desempenyo se portaren notablement las senyores Guixé, Miró y senyors Clarasó Francoll, Tous, Cot y Gil.

—Teatre Moratin.—El passat diumenge s'efectuà el benefici d'en Jaume Cabré posant en escena ademés de dos dramas castellans les comedies en 1 acte *L'amor es cego* y *Castor y Polux* interpretades amb molt bon acert per les senyores Vila y Guri y senyors Claveras, Sanchez, Madurell y Beneficiat.

HORTA. (Guinardó).—Círculo de Propietarios del Guinardó.—Devant d'una nombrosa y escullida concurrencia, els aficionats de la casa posaren en escena la bonica comedia d'en Coca *Gent d'are* en la que sobressortí d'una manera admirable el senyor Milà aixis com altra senyoreta qui'n nom sentim no recordar. Molt bé els joves Biosca, Calvet y Trullas que foren ben ajudats per en Trius. Notarem en algunes escenes que hi faltaba quelcòm de vida, veientse molt poch moviment a causa d'esser poch ensajada; no obs-

tant y això agradà molt y foren bastant aplaudits els entusiastes aficionats.

Per fi de festa s'representà el drama de l'Ignaci Iglesias *Juventut* ben executat per tots els que hi prengueren part.

Finís a un'altra.

—CENTRE REPUBLICÀ R. DEL DISTRICTE III.—La funció celebrada el diumenge passat en aquesta simpàtica entitat, es de les que se'n guarda sempre dolça memoria: apart de dugues obretes castellanes que sigueren representades amb forsa de voluntat, s'efectuà l'estrena en aquest local del aplaudit quadro lirich del nostre company de relació en Rossend Llurba amb música del celebrat mestre compositor en A. Castellés Casas, *La Cansó del Ambulant*. L'obreta fou posada en escena amb tot el carinyo y bona voluntat pel Director del elenc senyor Antón Palacios, qui a la vegada representà el personatge de «Perot» en el qual tinguerem el gust d'aplaudirlo novament; en Sanchiz en el «Titaire», mereix totes les nostres simpaties per la justesa y amor amb que l'interpretà; lo mateix podem dir del senyor Pijoan en el «Fallades» y d'en Valero en el «Bieló» del qual en trague tan bon partit com el que era d'esperar.

El Srs. Abelló, Dolz y Tera ajudaren al conjunt ab forsa tacte y precisió. Emprò, apart de tots, la qui's feu mereixedora de tota nostra admiració, fou la Sta. Amalia Abronzini, qui, encarregantse a darrera hora del caudal de «Mariona», personatge que per altra part no es pas del seu temperament, sapigué treballarlo ab fortuna, fentse acreedora dels aplaudiments ab que fou coronada per la concurrencia.

El chor y ls sardanistes ajustats, fent en conjunt una deliciosa representació digna de tot encoratjament. Els felicitem.

Dels nostres Corresponsals

MASNOU.—La Calandria.—El teatre d'aquesta Societat està d'enhorabons. Els aficionats, cansats de topiar ab freqüents obstacles, també s'han sindicalisat, formant una agrupació artística ab el nom de «La Calandria», treballant per compte propi en bé y profit del Teatre Català.

Diumenge passat, dia 25, com a inauguració, representaren *L'hereu escampa*, en quina obra estigueren tots encaixadíssims. Les senyores Pahisa y Casanovas ajudaren molt al èxit de l'obra.

La direcció, a càrrec d'En Serafi Espinosa, admirable.

El públic, que no era gens escàs, aplaudí sorollosament, obligant al final a presentarse en escena al senyor director. Nostra més entusiasta felicitació serveixi per a encoratjar a dita agrupació en el camí de l'Art, que al menys arribi'l dia que tot el Masnou senti amor y ver afecte per les coses del teatre.

PREMIA DE MAR.—Associació Catalanista.—El dimarts, 20 del actual, davant de nombrosa concurrencia, tingué lloch una escullida funció organitzada per la "Companyia de la mateixa", y prepenhi part l'aplaudida actriu Srta. Ramona Mestres, que tants bells recorts ne guarda nostre estimat públic premianès.

Se representaren les obres *Amor de pare*, *La oriada nova* y *Lo ballet de la Masia*, debutant en dita obra una companyia infantil dirigida pels joves aficionats d'aquesta Associació senyors Boher y Vinyals. Ab molta propietat se posà en escena el drama en 3 actes *Amor de pare*, treballant ab voluntat y afició els senyors Pons, en el paper de «D. Agustí», Boher en el de «Joseph», Marián Devesa en el de «D. Ramón», J. Cauhè en el de «D. Diego», encara que aquest senyor estigué molt fret en el primer acte, pujant a l'altura dels altres en els demés, y la nostra benivolguda Ramona Mestres feu les delícies del públic que omplia la hermosa sala. Acte seguit el senyor Bonaventura Durant presentà a la Srta. Maria Culumé, qui recità d'una manera molt justa dues poesies del drama *La creu de la Masia*, essent molt aplaudida y obsequiada per la Junta de dita entitat en una bonica toya de flors naturals. Seguidament se representà la bonica y instructiva peça en un acte *Lo ballet de la Masia*, interpretantlo ab molt bon acert els noys J. Durant, C. Petit, Sisa P. Durant y J. Vidal, sobresortint En J. Durant, A. Petit y Plà. Seguidament la Srta. Ramona Mestres recità d'una manera brillant la poesia del immortal Frederich Soler (Pitarra) "La pubilleta", essent fortament aplaudida y obligant-la a recitar "Lo mestre Jan", que, lo mateix que l'altra, signé molt aplaudida, essent també obsequiada per la Junta de l'Associació.

Per fi se posà *La oriada nova*, prenenhi part la senyoreta R. Mestres y ls senyors Vinyals (E), Vinyals (M) y Cauhè (J).

El públic ne sortí content.

Tots els personatges que interpretaren dita obra estigueren molt encertats, especialment la senyoreta Mestres.

SABADELL.—Acadèmia Catòlica.—Diumenge a la vetlla tingué lloch la representació dels quadres bíblics *Resurrecció de Llützer* y *L'esperitat*, de l'obra de D. Angel Guimerà *Jesús de Nazareth*, els quals signeren artística y escènica presentats ab exquisida delicadesa, tal com requereix una obra d'aquesta valua. S'encarregaren dels papers de "Jesús" y "Satanás" els senyors Altés y P. Mas, els que'n tragueren un partit brillant; el característich "Judas", desempenyat pel se-

nyor Fontdevila, un xich insegur; el de "Llützer", pel Sr. Ll. Mas, fluixet.

Els demés contribuïren a que l'obra seguís sense decaure.

La direcció, a càrrec del senyor Penalva, acertada.

—Centre Sabadellès (Gelats).—*La pubilla de Caixós* fou posada en escena ab acert, sobresortint en son desenrotlló el Srs. Soler, Gombau y Sanllehi en els papers de "Abdón", "Nasi" y "Miquel" respectivament, ensopegats; y ls recomanem segueixin per aquest camí, que faràn quelcòm profitós. La Srta. Gil, ab la "Elena", quelcòm insegura, ademés de que quasi no la sentiem. Els Srs. Torres, Martí, Vidal y Sanllehi fluixets.

—Centre Republicà Radical del districte III.—*Les joyes de la Roser y Cura de moro*, per l'actor aficionat J. Codina, mal secundat pels seua companys a causa de la manca d'estudi.

MONJOS DEL PANADÈS.—Saló Teatre.—El passat diumenge la notable companyia d'aficionats, dirigida per l'intelligent jove J. Palrot y amb la cooperació de la distingida autriu donya Dolors Solsona, va posar en escena el gran drama en tres actes, del fundador del Teatre Català Frederich Soler (Pitarra), titolat *Les joyes de la Roser* y la peça còmica de Narcís Campmany, *A pel y a repel*.

L'interpretació del drama fou de les més bones que hem vist entre aficionats, puig semblava que's tractava de veritables actors. Foren molt aplaudits el Srs. Bonet, F. Canela, Tort, Caralt, Sonet, J. Canela y Palrot. Aquest darrer merescué una ovació al final de l'obra.

La senyora Solsona molt bé.

La presentació regular, y l'apuntador sempre en son lloch, com també's comparsas.

En preparació: *La mare eterna*, *De bon temps y Gent d'ara*.

Van en aquest número (*repartim als nostres compradors y correspon als nostres subscriptors*) 8 pàgines de folletí, plech según del monòlech

EN TARREGADA

d'en Juli Vallmitjana.

Repartim també ja les cobertes de dit monòlech.

EN TARREGADA

que s'acabarà amb el número vinent.

Avuy no podem repartir les planes corresponents — y per tant ne quedem a deure 16 — per no haver tingut temps de colleccionar el *Glosari del llenguatge «caló»* que repartirèm, pera major comprensió dels que vulguin representar dit monòlech.

ELS JAMBUS

que comensaràn a repartir en el número vinent prometen obtenir un fort èxit com ho ha sigut el monòlech d'en Vallmitjana.

EN TARREGADA

haventse agotat la edició del darrer número.

Ha sigut molt comentada una serie d'articles publicats en *La Veu de Catalunya* que portan la firma d'un distingit crítich referint-se als grans èxits d'obres catalanes, essent contrari dels mateixos.

Encara qu'ahin sorprès de veres al públich, nosaltres, donada la delicadesa del assumpto, ens abstindrem d'afegir cap paraula; tan sols deixem a criteri dels llegidors el prò y el contra sobre l'importancia dels mateixos, no volguenthi donar cap mala interpretació.

Nostre company el poeta Lluís Capdevila, ha entregat al quadro escènic del Ateneu Obrer del III districte, el seu poema escènic *El Madrigal*.—L'obra té un acte y's desenrotlla una nit de festa en els reials jardins de Versalles. Sembla que, el dia de lestrena, será atitlladíssima la misse en escene, cosa no molt corrent en societats.

Tal com anunciavam en el número passat, estèm ultimant els treballs d'organissació del Jurat qu'ha de dictaminar en el nostre Con-

curs d'aficionados, pero ens abstenim encara de fer públics els noms fins a poguerlos donar ab certesa. Al programa qu'exposarem podem afegir encare qu'ampliarem el nostre Jurat ab persones que mereixeràn, pels seus mèrits tota la confiança dels que han d'ésser judicats y qu'ajudaràn a donar verdadera transcendencia al nostre concurs.

Hem rebut, y agraïm coralment, el llibre *Arca d'ivori* del poeta Joseph Massó y Ventós. Properament el company Arteasse farà la deguda crítica.

Hem rebut també el llibre d'en Francesch Sitjá *Poemes*.

Ho agraïm afectuosament y prometèm parlarne.

Sembla qu'en la propera setmana tindrà lloc al teatre de Catalunya l'estrena del sainet d'en Santiago Rusiñol *El pintor de miracles*. Com qu'en Rusiñol en aquest difícil genre n'es mestre, esperèm que l'obra será un èxit.

Mercès a l'Associació *Ars DE TOTS COLORS* tindrà corresponsals que li enviaràn mensualment cròniques de tot lo relacionat amb l'arta Arrie (Suecia) y a Berlin (Alemanya). Aquets seràn respectivament els poetes Janne Agri y Kare Kåbig.

Demà passat a la nit tindrà lloch en el *Esbars Artístich*, el benefici de son director, el discret aficionat don David Miquel, havent escullit l'obra *Les reliquies d'una mare*.

Donat el mèrit d'aquest excelent artista, forsa conegut per figurar en els elenchs del *Niu Guerrer*, *Centre Plà de Bages*, *Unió Ultramarina* y *Foment de la Sardana*, fa esperar un plè a vessar, mereixedor de llurs simpaties, que no son escasses.

Hem rebut algunes felicitacions referent al *Nostre Concurs d'aficionados*, y firmades per novells artistes, molts d'ells forsa coneguts a Barcelona.

En la impossibilitat de respondre a tots particularment, els donem les més carinyoses mercès, no dubtant qu'aquest concurs ha d'assolir un èxit pels aficionats de Talia.

Corren rumors que dimars vinent en el Teatre Principal de nostra ciutat s'hi celebrarà una funció en honor del President de l'Associació d'Artistes Lirics y Dramàtics, e malhaurat Jaume Martí, prenenthi part l'eminent artista don Enrich Borràs.

Se diu que l'obra escullida serà castellana. No dubtem qu'els moltíssims admiradors del genial actor no hi mancaràn, puig a més de ser una funció d'aparició ho serà de comiat, car qu'en Borràs està contractat per anar a Buenos Ayres, Xile, Perú, Cuba, Mèxich, New-York y París.

A Buenos Ayres y en la ciutat nomenada Córdoba, el seu Ajuntament ha prohibit seriósament la representació de tota obra lírica castellana que siga sicalíptica é insubstancial.

Nosaltres elogièm a n'aquests bons senyors que tornen aquell Consistori, participantlos, qu'es molt natural de que si a Espanya's tolera lo indecent y pornogràfic, al menys en qüestió de teatre, hi han algún lloch ahont tenen dignitat y vergonya.

Se troba entre nosaltres l'artista català en Pere Codina. Aquest eminent actor prepara la *tournee*, que farà junt ab nostre compatriota l'Enrich Borràs.

Li desitjem molta sort: molts llorers... y pessetes.

Ha sigut contractada la notable companyia dramàtica catalana del jove primer actor en Joan Santacana pera representar el dia 3 de Mars en el teatre «La Alianza» del Poble Nou, les següents obres: l'episodi d'en Burgas «Jordi Erín» y la comedia en 4 actes d'en J. Morató «La fortuna boja».

Biblioteca "DE TOTS COLORS"

Fòra dels folletins del periòdich, però dintre de la Biblioteca DE TOTS COLORS hem publicat algunes obres que's venen, entre els favoreixedors d'aquest periòdich, a preus extraordinariament econòmichs.

Cor delator. Monòlech, de Edga Poe. Preu de venda: *un ral*. Als nostres favoreixedors: els costarà no més *15 cèntims*.

Por! (segona edició). Comedia en un acte, per Felix Duquesnel. Preu de venda: *dos rals*. Als nostres favoreixedors: *30 cèntims*. y Torres. Preu de venda: *tres rals*. Al nostres favoreixedors: *40 cèntims*.

Els Picarols. Drama en tres actes de Erckmann Chatrian. Preu de venda: *2 pessetes*. Als nostres favoreixedors: *1 pesseta*.

Un cop de vent. Pàs de comedia, den Joseph Morató. Preu de venda: *dos rals*. Als nostres favoreixedors: *30 cèntims*.

Les bessones. Quadro de comedia de Florenci Cornet. Preu de venda: *tres rals*. Als nostres favoreixedors: *40 cèntims*.

Raig de Sol. Comedia en dos actes per Joan B^{ta} Pagés y Maruny. Preu de venda: *1'50*. Als nostres favoreixedors: *tres rals*.

El Curandero nou. Sainet den Ramón Ramón y Vidales. Preu de venda: *tres rals*. Als nostres favoreixedors *40 cèntims*.

Pere March. Drama en un acte den Pompeyus Gener. Preu de venda: *tres rals*. Als nostres favoreixedors *40 cèntims*.

Imp. DE TOTS COLORS

Alt Sant Pere, 17, int. Barcelona

Diccionari Catalá

(Nova edició)

Es el més complert dels publicats fins avuy el editat per la CASA BAXARIAS. Preu: 72 Pessetes. Pot adquirirse dita important obra mitjantsant un pago mensual de 5 pessetes, entregantse ja l'obra complert enquadernada al firmar la pólisa de compra.

S'ha publicat també un apendix de dita obra que està en venda al preu de 5 pessetes exemplar, ricament enquadernat, en la mateixa Casa Editora.

SUSCRIPCIÓ

oberta per DE TOTS COLORS, responnent a la crida de la comissió organitzadora de l' Homenatge al Orfeó Catalá, consistent en una lápida commemorativa de la execució de la «Missa en si menor, de Bach» y la encunyació d'una medalla en honor del Mestre Millet, dels Mestres y dels Choristes.

Redacció de DE TOTS COLORS . . .	25 ptes.
X. X.	2 "
Eduard Feu	1 "
Juli Baxarias	1 "
Ignaci Font	1 "
Miquel Valero	1 "
Assumpció Olaya	2 "
Manel Baxarias	1 "
J. O.	1 "
M. Alemany	1 "
E Rabassa	1 "
M. O.	1 "
Baldomer Maresma, de Arenys de Munt.	1 "
N. S. de Mongat.	1 "
Un de la Calandria.	1 "
Total.	41 ptes.

Continúa oberta la suscripció en aquesta Administració y en el Kiosco de "De tots colors", Rambla de les Flors (devant de can Cuadros).